

Nr 2 Maj 2009 Årgång 60

Värmlandsföreningen i Stockholm

Vi tranor anlände tidigt till Farstanäset i år, närmare bestämt den 28 mars. Maten var det väl lite si och så med. Men några vänliga själar hade hängt ut en kärve så vi lät oss väl smaka.

Redaktörens spalt

För 300 år sedan, den 28 juni 1709, besegrades den svenska armén vid Poltava. Karolinernas dagböcker ger en fasansfull inblick i allt som gick fel när Karl XII styrde mot Ryssland och det svenska stormaktsväldets undergång.

För 200 år sedan, natten mellan den 24 och 25 juli 1809 lämnade Västra armén och Georg Adlersparre Stockholm för att återvända till värmländska gränsen. Vid freden med Ryssland samma år förlorades både Finland och Åland.

För 100 år, 1909, bröt storstrejken ut efter att SAF ställt ultimatum den 27 juli om att alla små konflikter som pågick skulle avblåsas. Mer än 18 000 emigrerade detta år till Amerika.

Vad månade bliva av 2009??? Redan har arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin benämnt året för "ett riktigt skitår".

Men vi skakar av oss olustkänslan och ser fram emot att mötas på Värmlandsföreningens dag söndagen den 7 juni klockan 15.00 ute vid stugan. Någon form av överraskning kan vi nog förvänta oss.

Det finns mycket att se i Värmland i sommar. Om man inte tidigare besökt Munkfors och Lars Lerin utställningen är det ett resmål som rekommenderas.

På Rackstamuseet i Arvika pågår en minnesutställning över keramikern Åke Warnstad från den 3 maj till och med 23 augusti. Ett besök även där rekommenderas.

Sven Olof Quist

Vi från Värmland

Ordförande:

Stig Nordfeldt

Tel 08 – 640 98 27

Vice ordförande:

Gunnar Brickner

Tel. 08 – 669 73 05

Sekreterare:

Helmy Friberg

Tel 08 – 36 60 22

Kassör:

Barbro Branting

Tel 08 – 86 31 35

Stug- och festkommitté

Barbro Branting 08-86 31 35

Gunnar Brickner 08-669 73 05

Veikko Enehage 0733-49640

Helmy Friberg 08-36 60 22

Stig Nordfeldt 08-640 98 27

Gudrun Odelius 08-37 85 53

Dagny Palm 08-86 43 58

Erling Sundström 073-971 1192

Ingrid Thorén 08-37 08 64

Föreningens adress:

Stig Nordfeldt

Åsögatan 198 4 tr

116 32 Stockholm

www.varmlandsforeningen.se

Föreningens plusgiro:

15 80 11-7

Årsavgift

	2009	2010
--	------	------

Huvudmedlem	200:-	200:-
-------------	-------	-------

Familjemedlem	100:-	100:-
---------------	-------	-------

Ansvarig utgivare för

"Vi från Värmland":

Stig Nordfeldt

Material till tidningen kan lämnas via E-post s.o.quist@telia.com eller med post Svartbäckens By 217, 136 59 Vendelsö. Manusstopp: Nr 3 är den 30 augusti.

TRANFEST och VAFFERAFTA

Nog är det väl en jädrans tur att värmlänningar har massor av fantasi, Värmlandsföreningen är inget undantag. Hade vi inte en otrolig och skön fantasi hade inte denna berättelse kunnat skapas.

Hej, jag är trana och råkade tillsammans med en trankompis landa på gräsmattan intill Stugan. Jag kände att man kunde ana våren i luften även om det dagen innan hade snöat ymnigt och det var slaskigt om fötterna. Såg att det fanns folk i Stugan. Jag blev förstås nyfiken och gick in. Där var det varmt och skönt, eftersom Veikko Enehage hade lagt in en sprakande brasa i spisen. I Stugan hade samlats 33 personer, varav ett par barn, för att först kasta ut julen, d v s julgranen, och sedan fira våffeldagen med att smaska i sig goda våfflor med hallonsylt och vispgrädde. Även jag åt våfflor med god aptit.

Men inte nog med det, alla i Stugan väntade på att det skulle komma tranor, för det brukade det göra. Och vilken tur att min kompis Dagny Palm och jag kom just då! I Stugan stod det en kasse med godispåsar som skulle delas ut till alla, och det hade vi tranor alltid gjort, sades det, så det var bara att följa traditionen.

Stig Nordfeldt, berättade om varför man firar våffeldagen - som egentligen är en felsägning - det heter ju jungfru Marie bebådelsedag, eller vårfrudagen, men i folkmun har det blivit våffeldagen. De goda våfflorna gräddades av Gudrun Odelius och Helmy Friberg med assistans av Dagny Palm och Birgitta Flenning och några till.

Har förresten läst att våfflor har gräddats i Sverige sedan medeltiden. Inte illa, undrar hurudana våffeljärn de hade på den tiden.

Till traditionen hör också att "springa trana" vilket innebär att barfota springa runt Stugan, vilket påstods vara nyttigt för fötterna. Upphovet till detta lär ha varit en medeltida botrit syftande till syndaförlåtelse. Tydligt hade Helmy, Anneliese och hennes barnbarn Elsa och

Aron haft syndaförlåtelse i tankarna för de sprang barfota i snön till allas förtjusning.

Efter ett par timmars trevlig samvaro så tackade vi, kompiserna och jag, för oss och de övriga i Stugan började också att tänka på hemfärden.

Tranan Viola Larsson och Stig Nordfeldt

Valborgsmässofirande

Trettio medlemmar samlades vid stugan för att fira Valborg. Dagny hade kokat ärtsoppa som intogs njutningsfullt.

Valborgsfirandet blev i år lite annorlunda. En torr vår gjorde att det var snustorrt i markerna och eldningsförbud rådde. Den vackra brasan fick därför stå kvar. I stället samlades alla utanför stugan och sjöng lämpliga vårvisor.

Efter kaffet tillbringades en stunds samvaro. Av ljudnivån att döma fick alla komma till tals.

Stig som berättat varför vi firar Valborg, läste också den dikt som återfinns på annan plats, tackade slutligen alla och envar som gjort det möjligt att träffas på detta sätt.

ARBETSDAG VID STUGAN

Söndagen den 19 april samlades vi ute vid vår stuga för att vårstäda. Det kom 14 personer, vilket man kan säga var en bra uppslutning. Det var inte många varmgrader, men när alla krattorna kommit fram, blev det riktigt behagligt i solskenet. Det var inte bara fjolårslöven som skulle bort, det skulle också byggas en brasa inför Valborgsmässoafton. Den blev riktigt stilig. Även inomhus fejades det. Ingrid Thorén och Gudrun Odelius städade och tvättade fönster och golv. Man blir också hungrig av att arbeta och Helmy Friberg hade kokat en härlig köttsoffa som gick åt till sista droppen. Till kaffet hade Ingrid T och Stig Nordfeldt bakat mjuka kakor. Efter en stunds prat var det dags att fortsätta arbetet igen. I år hade vi en riktigt duktig tjej som krattade. Hon heter Saga och är 9 år och barnbarns barn till Sven Jansson. Det kanske finns hopp för framtiden.

Stig N tackade alla som kommit och vi tyckte att det var en lyckad dag, mycket arbete blev gjort och vi var alla nöjda.

Wiola Larsson

Ny ordförande i Wermländska Sällskapet.

Vid Sällskapets årsmöte valdes Nils Gunnar Billinger till ny ordförande efter Anders Andersson. Billinger, som är född i Degerfors, är generaldirektör i näringsdepartementet och president för den europeiska luftfartsmyndigheten.

Vårdikt

Ut över nejden ses eldarna brinna lågorna högt
emot himmelen slår. Allt som kan brinna i eld
syns försvinna, ljuvliga vår.

Flammande eldar irrbloss i natten lyser upp
mörkret år ifrån år. Ljus blir då natten över land,
över vatten. Kom du välsignade ljuvliga vår.

Värmen och glöden blandad med sången tinar upp
hjärtan och i dess spår, åter hörs sången
sjungen av mången. Kom du välsignade, ljuvliga
vår.

När flammande härdar sen slocknat på marken
vi vända tillbaka men glädjen består. I trädet ur
marken inristas i barken. Bliv kvar du välsignade
ljuvliga vår.

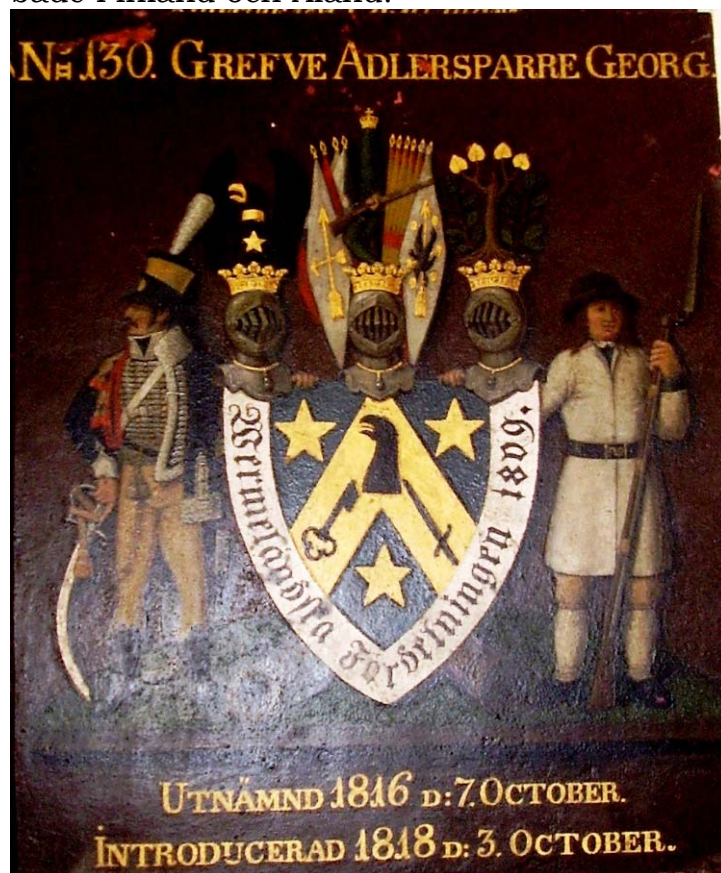
Ruben Axelson
Kvällsposten

Georg Adlersparre

Natten mellan den 24 och 25 juli 1809 lämnade Västra armén och Georg Adlersparre Stockholm för att återgå till den värmländska gränsen. Nu var han både statsråd och chef för västra armén. Under de fyra månader Adlersparre vistades i Stockholm hade han per brev friat till och fått ja av Lovisa Magdalena Linroth. Men innan han kunde gifta sig måste tronföljarfrågan få en lösning. Adlersparre var nu regeringens ombud och förhandlingarna fördes vid gränsen mellan Sverige och Norge.

Den 10 maj 1809 hade Sveriges ständer uppsagt sin tro och lydnad till konungen och hans bröstarvingar. I juni 1809 valdes Prinsen af Augustenburg till tronföljare i Sverige och adopterades som kronprins av Karl XIII.

Den 6 juni 1809 antog ständerna Sveriges nya författning. Fred sluts med Ryssland den 17 september. Gränsdragningen mot Finland fastställdes till Torne och Muoni älvar. Vi hade förlorat både Finland och Åland.

”Wermländska fördelningen 1809” står det på skölden.

Adlersparre inträdde 1809 i statsrådet som han dock lämnade 1810 på grund av meningsskiljaktigheter och sedan han genomdrivit valet av prins Kristian August till tronföljare. Han ville bli landshövding i Värmland men denna post var nyligen tillsatt av Olof af Wibeli. I stället blev han landshövding i Skaraborgs län 1810-1824. År 1812 generalmajor och den 7 oktober 1816 utnämnd till greve med adelsnummer 130. Grefven Georg Adlersparre introducerades i Riddarhuset den 3 oktober 1818. Hans sköld hänger bland grevar och friherrar (högedeln) på central plats i Riddarhuset. Adlersparre tog avsked av det offentliga livet 1824. Han dog 1835 i Varnum. Hans hustru, som fött honom fyra barn åren 1810-1819, överlevde honom med 31 år. Från 1871 har Georg Adlersparre med familj sitt sista vilorum på Gustavsvik.

Lidelsefull, misstänksam, saknade uthållighet men hade många goda egenskaper som, enkelhet, kraft och allvar. Hans publicistiska verksamhet var ytterst omfattande och hade mycket stort inflytande, blev eftermälet.

På nyåret 1810 kom prinsen av Augustenburg som kronprins av Sverige och under namnet Karl August. Katastrofen på Qvidinge hed i Skåne inträffar den 28 maj 1810. Adlersparre föreslår nu att Karl Augusts äldre broder hertig Fredrik Kristian av Augustenburg som ny tronföljare. En kurir sänds till Napoleon för att höra hans uppfattning. Men löjtnant Carl Otto Mörner, som också utsetts till kurir, tar på eget bevåg kontakt med Bernadotte. Samma dag som Mörner anländer till Paris sker mordet på Riksmarskalken Axel von Fersen i Stockholm.

Den 21 augusti 1810 beslutar ständerna att utse Jean Baptiste Bernadotte till Sveriges kronprins.

Vi Gratulerar

85 år

Elsa Gustavsson..... 29 juli
Märta Örnqvist..... 4 augusti
Ingrid Godström Nilsson... 14 sept.

60 år

Erling Sundström.....10 juli

Avlidna

Anna-Lisa Adolfsson..... 26 mars

Joursöndagar

Årets joursöndagar inleddes den 3 maj. Du är hjärtligt välkommen. Alla söndagar är inte täckta med stugvärdar. Ring för säkerhets skull någon i styrelsen inför ett besök om du känner dig osäker.

Farstanäset

Den som i dag besöker Farstanäset upplever ett vackert kulturlandskap med lövträd, tallskog och grönskande blomsterängar. Från höjden där herrgårdstorpet Näset låg ser man sjön Magelungen från både öst och väst. Man kan fantisera om hur livet gestaltade sig för de människor som en gång levde här. Kulturen är gammal kring sjön. I fyratusen år har det bott människor här. Vi Magelungens strand har man hittat stenyxor både vid Farstanäset och vid Farsta gård.

Farsta var förr en odlingsbygd, välbehållen genom många generationer.

Farsta gård finns kvar och gömmer på många hemligheter. Till Farstanäset leder en lång träbro. Den byggdes 1913-1914 av Ing trupperna. År 1953 genomfördes en ombyggnad. Före träbron fanns en färjeförbindelse mellan Farsta gård och Näset.

Från källaren på Farsta gård gick den i folktraditionen så omtalade tunneln som drottning Kristina på 1600-talet skulle ha flytt igenom när hon blev hotad till livet då hon var gäst hos Johan Skytte som då ägde Farsta gård. Tunneln skall ha gått ned till sjön Magelungen där en båt fanns som tog Kristina över till Farstanäset. På Farstanäset kastade hon sig upp på sin häst men hästen träffades av en kula. Kristina blev tvungen att gå in i torpet på Farstanäset där hustrun var hemma. Hon gömde Kristina i källaren under köksgolvet. Förföljarna var snart vid torpet och frågade efter drottningen. Hustrun svarade "Nog såg jag nyss en ryttare som kom förbi här, men var det Drottning Kristina? Så räddade hon drottningens liv.

Utdrag ur Ove Anderssons, Farsta Hembyggdsgård, berättelse

Ordförande Rune Englund

Tel 08 - 86 65 56

WWW.hem.passagen.se/wermlandskoren/

Besök gärna vår hemsida

www.varmlandsforeningen.se

här kan du läsa mer om föreningen, kommande program och de senaste numren av tidningen "Vi från Värmland".

Ansvarig för hemsidan är Christer Hård af Segerstad telefon 796 97 99.

E-post christer@ugglan4.se

Vi från Värmland

Organ för
Värmlandsföreningen i
Stockholm

FÖRENINGSMÖTE och VF:s dag

Söndagen den 7 juni klockan 15.00

Efter mötet serveras en drink med tilltugg och vi förflyttar oss till tältet där det serveras Sill i kapprock, lättöl, smör och bröd samt kaffe och tårta. Övrig dricka medtages.

Bindande anmälan till Barbro telefon 86 31 35 senast den 31 maj. Priset för kalaset är 100 kronor per person som betalas till Barbro på plats.

SURSTRÖMMINGSSKIVA

Lördagen den 22 augusti klockan 13.00

Anmälan en vecka före till Helmy telefon 36 60 22